

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ "ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ"

Αριθμός φύλλου 190

Αθήναι, Φεβρουάριος - Μάρτιος 1978

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΦΙΛΙΑ

Ἡ φιλία καὶ ἡ συνεργασία μεταξύ τῶν λαῶν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ἀποτελεῖ τὸ σταθερότερο βᾶθρο γιὰ τὴν εἰρήνην τῶν δύο χωρῶν καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος ἀμφοτέρων τῶν λαῶν.

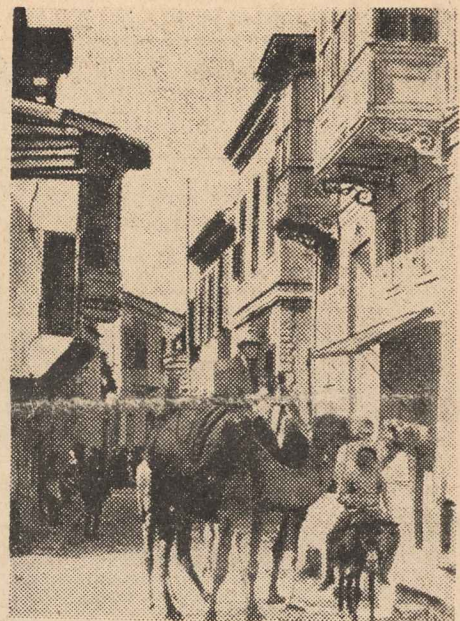
Ἀφορμὴ γι' αὐτὸ μας τὸ ἄρθρο λαμβάνουμε ἀπὸ συζήτηση ποὺ διεξήχθη στὴν ἑφημερίδα «τὰ Νέα» τῆς 28-12-77 μεταξύ τοῦ δικοῦ μας συγγραφέα Ἀντώνη Σαμαράκη καὶ τοῦ τούρκου συγγραφέα Νετζάτη Τζούμαλη ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ πῶς αἰσθάνονται οἱ ἄπλοι ἄνθρωποι στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Τουρκία, πόσα κοινὰ προβλήματα ἀντιμετωπίζουν καὶ πῶς τὰ συμφέροντα ξένων καὶ Τούρκων σωθινιστῶν τεντώνουν καθημερινῶς τὸ σχοινὶ σὲ θάρος τῶν μοχθούντων λαῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας.

Ὁ Τούρκος συγγραφέας λέει, πολὺ σωστά, ὅτι πρέπει οἱ λαοὶ μας νὰ καταλάβουν, ὅτι ἓνας πόλεμος μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας δὲν πρόκειται νὰ ὠφελήσῃ κανέναν ἐργαζόμενον, ἀλλὰ μόνον καταστροφή καὶ ὀλεθρο θὰ φέρῃ καὶ στὶς δύο πλευρές.

Ἡ προσωπικὴ μας ἐμπειρία, ἀπὸ ἀλληλογραφία ποὺ εἶχαμε ἀπὸ τούρκους μεγαλεμπόρους τῆς Σμύρνης, συμφωνεῖ ἀπόλυτα μὲ τὴν παραπάνω ἄποψιν. Εἶναι χαρακτηριστικὸ αὐτὸ ποὺ προσθέτουν οἱ γείτονές μας, ὅτι ὅλος ὁ ἐμπορικὸς καὶ ἐργαζόμενος κόσμος τῆς Τουρκίας τρομάζει καὶ στὸ ἄκουσμα ἑνὸς πολέμου, ἀναλογιζόμενος τὶς καταστρεπτικὲς συνέπειές του καὶ γιὰ τοὺς δύο λαοὺς μας.

Ὁ ἐμπορικὸς καὶ ὁ ἐργαζόμενος λαὸς τῆς Σμύρνης — γράφουν τούρκοι Σμυρναῖοι ἔμποροι — πιστεύουν ἀκράδαντα ὅτι μόνον μὲ ἐνωμένους τοὺς δύο λαοὺς μας, θὰ ἀντιμετωπισθοῦν μὲ κατανόηση καὶ καλὴ διάθεση καὶ θὰ λυθοῦν ὅλες οἱ διαφωνίες ποὺ μᾶς χωρίζουν μακριὰ βέβαια ἀπὸ τὰ ξένα καὶ ντόπια συμφέροντα.

Οἱ δύο μεγάλοι πολιτικοὶ τῆς νεώτερης ἱστορίας τῶν δύο χωρῶν, ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος καὶ ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ κατενόησαν τὴ μεγάλη ἀλήθεια, «ὅτι οἱ λαοὶ μας θὰ προοδεύσουν, μόνον, ὅταν εἶναι ἐνωμένοι καὶ ἀγαπημένοι μακριὰ ἀπὸ μίσση καὶ ἀπὸ πᾶθῃ». Καὶ μὲ τὴ διαπίστωση αὐτὴ ἔβαλαν τὰ θεμέλια τῆς ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας καὶ συνεργασίας.

Ἐνας δρόμος στὴν Ἑλληνικὴ συνοικία τῆς Σμύρνης πρὶν ἀπὸ τὴν καταστροφή.

Ὁ ἀγαπητὸς φίλος δημοσιογράφος Παῦλος Παλαιολόγος, σὲ χρονογραφήματά του στὸ «Βῆμα» (9 Ἀπριλίου 1972 καὶ 22 Ἰανουαρίου 1974) μιλοῦσε μὲ εὐλικρίνεια καὶ ὀρθότητα, γιὰ τὴν καλοσύνη, τὴν ἀγάπη καὶ τὸν ἐνθουσιασμό μὲ τὰ ὁποῖα ὑποδέχθηκαν τὸν ὑποφαινόμενον παλαιοὶ φίλοι συμπατριῶτες τούρκοι καὶ ἔτρεξαν μὲ φιλία καὶ ἀγκαλιὰσματα, ὅταν πληροφορήθηκαν ἀπὸ τὸ ναυτικὸ Πρακτορεῖο, ὅτι μεταξύ τῶν ἐλλήνων ἐκδρομῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Σμύρνης ἦταν καὶ ὁ ὑποφαινόμενος. Καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα, ὅταν ἐπῆγα στὸ χωριὸ ποὺ γεννήθηκα, στὸν Μπουρνόβα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔτρεχαν νὰ μὲ καλωσορίσουν, νὰ μοῦ δείξουν τὴν ἀγάπη τους, προσφέροντάς μου διάφορα δῶρα, φρούτα, καὶ λοιπά, ἀκόμα δὲ καὶ μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας μοῦ πρόσφεραν! Καὶ στὸ σπίτι ποὺ γεννήθηκα, μοῦ ἔγινε τόσο συγκινητικὴ ὑποδοχὴ καὶ αὐθόρμητη περιποίηση, μὲ εὐγενικὲς ἐκδηλώσεις καὶ πλουσιώτατο γεῦμα καὶ ζητοῦσαν νὰ μὲ κρατήσουν καὶ νὰ μείνω ὅσον καιρὸ ἤθελα μαζί τους. Καὶ στὸ διάστημα τῆς παραμονῆς μου ἐκεῖ, μὲ κάθε τρόπο μοῦ ἐκδηλώσανε τὴ φιλία τους καὶ μὲ θερμὰ λόγια μοῦ ἐπιβεβαίωσαν τὴν καλὴ τους προαίρεση καὶ τὴν πίστη τους, ὅτι ἡ ἀγάπη, ἡ κατανόηση, ἡ εἰρήνη, ἡ φιλία καὶ ἡ συνεργασία τῶν δύο λαῶν μας θὰ ἐξασφαλίσῃ στὶς χώρες μας τὴν εὐημερία καὶ τὴν πρόοδο. Ἐξ ἄλλου, εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς εἰρηνικῆς διαθέσεως τῶν γειτόνων λαῶν, αὐτὸ ποὺ Τούρκος ἔμπορος τῆς Σμύρνης ἔγραψε στὸν Παῦλο Παλαιολόγο σ' εὐχετήριο δελτάριό του ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ «Βῆμα» (22 Ἰανουαρίου 1974) λέγοντας σὲ ἄσπογα ἑλληνικὰ τὰ ἑξῆς: «Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ ἐννοήσουν οἱ δικοὶ μας καὶ οἱ δικοί σας ἰθύνοντες καὶ νὰ δώσουν χερί συνεργασίας», καὶ ὁ Π. Παλαιολόγος ἀπαντοῦσε στὸν καλοπροαίρετον τούρκον ἐπιστολογράφον «Ἰνσαλάχ, Ὁσμάν Ἐφένδη!».

Μὲ τὶς παραπάνω σκέψεις καὶ διαθέσεις, πρέπει νὰ ἐμπνευσθοῦμε, γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε ἀπὸ κοινοῦ, εὐλικρινῆ συνεννόηση καὶ θετικὴ συνεργασία, ποὺ θὰ ὀδηγήσῃ τοὺς δύο λαοὺς μας στὴν πρόοδο, τὴν εἰρήνη καὶ τὴν κοινὴ εὐημερία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝ. ΑΚΡΙΘΑΚΗΣ

Η ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

ΜΙΑ ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ

Δρα ΔΗΜ. Ι. ΑΡΧΙΓΕΝΗ

Ήταν η τελευταία Κυριακή της Αποκριάς μεσάνυχτα, κ' ήξημέρωνε Καθαρή Δευτέρα.

Τό σπίτι του Άριστου του Χατζηκούλη ήταν στο μαχαλά του 'Αη Νικόλα, στο Τσαϊ. Ή γυναίκα του ή Ευσανθία, μοναχιά τση, ξαπλέμενη στο κρεβάτι, ήπεριμενε τόν άντρα τση να γυρίσει. Τό 'ξερε, πώς αυτός ήλγντοκοπούσε κ' ήκου 'ντούρντιζε (ήλυσιαζε) με τήν παρέα του και ήτασε κουδουνάτοι (μασκαράδες) ντυμένοι. Τήνέ 'χε πιάσει καταχνιά, όπου άξαφνα χτυπάει ή πόρτα κ' 'άκούει τή φωνή του 'Ευσανθία, άνοιξε γλήγορα. "Ήξεπεταχτή" εϋτς άπτό κρεβάτι, κ' άμην ήναίσε τήν πόρτα, είδε τόν άντρα τση κουδουνάτο με χάχανα και γέγια (γέλια). Κι' όμπρός στήν πόρτα μιά καρότσα με δύο άλόγστα και μέσα καθισμένοι ό Νούρος ό τραγουδιστής, ό 'Ογδόντας ό σαν'τουρτζής κ' ή Μαύρη - Γάτα (Λάζαρος) ό διολιτζής, ντυμένοι κ' αυτοί κουδουνάτοι. «Καλώς τσοι, καλέ, περάστε μέσας» ήφώνασε εύχαριστημένη ή Ευσανθία. Κ' έκείνος τση λέει. «Θά κάνωμε δεγγέρα. Θά φάμε, θά πούμε και τά ζημερώματα θά ξεκινήσωμε για τσι Καμάρες τού Προφήτ' - Ηλία, πού θά 'ν έχει κόμο πολύ. Έκει θά κάνωμε Καθαρή».

Σατισμένη εκείνη, τσοι πέρασε ούλοι μέσα. Άμ' ήτανε δά και μοναχιά τση. Γιατ'αυτό κ' ήφώνασε τήν καρσινή τση, τήν Κακούλη, πού ήτανε κ' αυτή γλντζεδού, για να τση μεταπάσει, να έτοιμάσουνε γλήγορα τό τραπέζι. Κ' ήσιάζανε εϋτς τσι χαδιαροσαλάτες, ήπαστρέψανε τά φρέσκα κρομυδάκια και τό κάρδαμο, ήναοίσανε και κάτω τόσα μεγάλα στρείδια και χτένια, κ' οι φαγιάντες πιά ήσανε έτοιμες. Τά θαλανε ούλα στο τραπέζι, ήφέρανε και τσι καράφες μαύρο κρασί μπρούτακο, τσι χαλδαδόπιτες, τά κρητικά πορτοκάγια κ' ήκάσανε ούλοι να φάνε και να γλντζήσουνε.

Ό Άρίστος, τού άρεσε τό τραγούδι τση γυναίκας του, κ' έκείνη πιά, πιωμένη, σαν ήρχε στο κέφι, ήάρπαξ' εϋτς έκανε άμανέ Ντα'μπαχανιώτικο και δάτου ματζι και τό λάγνο σαν'τούρι με τό διολί, πού σε κάνανε ν' άναστενάξεις άπτό μεράκι. Ήσηκώθηκε τότες κ' ή Κακούλη να χορέψει τσιφτετέλι, κ' ήτ'σου'γκρίζανε τά ποτήρια άσας' τά ζημερώματα. Όσοπου, άξαφνα, ήκακούσανε τσι 'Ατσι'γγάνες πού είχανε βγή πιά τσοι δρόμοι κ' ήφώνάζανε «μιάτζα κοκόνα, μάντζα μακαρανία». Τότες κ' ή Ευσανθία ήμάτζεμε δ,τι περενούμενο πασκαλινό (μή νηστήσιμο) είχε άπο χτές Κυριακή τομείνει, δηλαδή κριάσια, τυριά, κα'νταφια, μπακλαβούδες, γαλατό 'μπουρέκα, ούλα σαροπιασμένα και τά 'δωκε στσι 'Ατσι'γγάνες, πού αυτές τσι ρίζανε μέσ' στο γαριασμένο και γκρίζο άπτή λέρα κα' μπροσένιο ταγάρι τως, κρεμασμένο άπτό νόμο τως, κ' ήφύανε να πάνε σ' άλλη πόρτα. Οι άντριοι είχανε βγάλει πιά τά κουδουνιστικά τως.

Άμα λοιπόν ήκαλόφεξε μπαίνου-νε στήν καρότσα ή Ευσανθία, ό Άρίστος και οι τρεις παιχιδισάτορι και «δάρντα ό'μπρός» και τσάκα τό καμουτσι ό 'Αρβανιτάκης ό καρτσιέρης, για να πάνε να νταγια' ντισουνε (άποκού'μπήσουνε) στσι Καμάρες τού Προφήτ'Ηλία. Έκει πιά κ' αν ήτανε τό ζέφκι. Οι 'Ατσι'γγάνοι ήπαίζανε κλαρίνα και νταούσια. Και τότες ή Ευσανθία ήθηκώθηκε να χορέψει με τόν Άρίστο καρσηλαμά. Μά, άπάνω στη γλάντα τού χορού, ήκαουσθήκανε τουφεκιές «μπάμ - μπάμ - μπάμ - μπάμ». Τσι ρίχνανε οι κασημαρτζήδες (λαβρεμπόροι) για να φοβηθή ό κόσμος και να τραδηχτή να φύει, κ' έτσι να περάσουνε έλεύθερα με τά μουλάρια τως φορτωμένα τέγκια καπνά. Ήτανε τά άδρέφια ό Μπουρδελάι-οι πού ήρχού'ντοσε άπτό Μπό'ντιχοχάρι τού Μπουτζά. Ήδισάξανε έτούτη τή μέρα, πού οι Κολτζήδες (διώχτες τού λαβρεμπόριου) θά ν' ήτανε άποροφημένοι στο γλντζι.

Ό κόσμος άπτό φόδο του όπου φύει, φύει, και ή Ευσανθία με τόν Άρίστο ήπήσανε κ' ήχωθήκανε σ' έναυε κούλα (άγροκατοίκια) πού ή πόρτα του ήτανε μισάνοιχτη. Σε λίγο ήφύανε κ' ήφτάσανε στο Γεφύρι, όπου ήπήσανε μιά καρότσα για να γυρίσουνε στο σπίτι τως. Και, καθώς ήρχανε στσι Πορτάρες, ήπασμάτη' ή καρότσα τως, γιατί, εκείν' τήν ώρα, ήπρνούσε τό τραίνο πού ήρχού'ντανε άπτό Κορβεγιά. Κι' άπτά πανάθωρα τού τραίνου ό κόσμος πού ήγύριζε άπτήν Καθαρή, κεφάτος, ήφώνασε με τσι τσα'μπουρνες του κ' ήπετούσε δζω κορδέλλες και πεταλάκια (σερπαντίνες και κομφετί).

Με τήν καρότσα ήπήσανε τή βόλτα μέσ' άπτή Σμύρνη. Άπτό Γαληνού τόν ταρλα ήφτάσανε στο στρωμένο σοκάκι τού 'Αη Τρύφωνα. Κι' άπακει, στο φαρθύ σοκάκι τσ' 'Αγιας Κατερίνας. Τότες, ήβγανε στο Χαλεπλί σοκάκι, κ' άπακει στα Τράσσα, πού ήτανε ό άριστοκρατικός δρόμος κ' ήκαθόν'τοσε ούλες οι πλούσιες νύφες. Ούλοι λοιπόν αυτοί οι δρόμοι ήτανε χάμα γεμάτοι άπτό κορδέλλες και πεταλάκια πού ήμπερδευού'ντοσε στα ποδάρια τών άλογάτων τση καρότσας, γιατίς έχτές, τελευταία Κυριακή τση 'Αποκριάς, είχε γένει μεγάλο κου'ντουρ'ντιτι άναμεταξς τού κόσμου άπτά παρόθωρα και μπαλκόνια τω σπιτιώνε και τού κόσμου πού ήπρνούσε είτες πορπατώντας, είτες με τσι καρότσες άράδα ή μιά 'πό πσι' άπτήν άλλη.

Ήφτάσανε πιά στο σπίτι τως, κ' είχε βραδιάξει. Ή Ευσανθία ήνάψ' εϋτς τή λαμ'πα με τό πετρόλαδο και λέει τού άντρου τση «έ, τώρα, κάθε κατεργάρης στο 'μπάγκο του», όπως τό συνηθίζανε να τό λένε οι Σμυρνιοι τήν Καθαρή Δευτέρα, τό δράδυ..

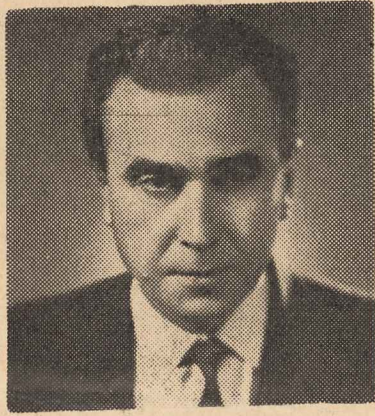
Και τού χρόνου!

Δρ ΔΗΜ. Ι. ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ

Για να γνωρίσουμε τα παιδιά της ξεριζωμένης γενιάς

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΤΣΟΛΗΣ

Ό ποιητής και ήθοποιός Γιώργος Μετσόλης, γεννήθηκε στη Σμύρνη τό 1922. Σπούδασε φιλολογία και τελικά προσανατολίστηκε επαγγελματικά στο θέατρο. Ής άριστούχος τής Δραματικής Σχολής τού Έθνικού Θεάτρου, προσελήφθη και πρωτοεμφανίστηκε στο Έθνικό Θέατρο στον «Ταρτούφο». Αργότερα έπαιξε σε άλλους 'Αθηναίους θιάσους, στον κινηματογράφο και στην τηλεόραση.

Στα Γράμματα πρωτοεμφανίστηκε με μελέτες γύρω άπό τή λογοτεχνία και τό θέατρο. Έχει εκδόσει ως τώρα τς ποιητικές συλλογές: «Νέες Παρτιτούρες», «Παρουσία», «Τό μέγα Πάθος», «Τά ποιήματα 1949 - 59», «Υπερφάνεια», «Ή μάνα μου ή μάνα τού κόσμου», «Άρτον και αίμα», «Ψηφιδωτά σε δάπεδο», «Ίωνία Πατρίδα μου», «Άλκηστις», «Ή ποίηση τής Πατρίδας μου» και τή συνοπτική Ιστορία: «Τό θέατρο στην 'Αθήνα». Είναι τακτικός συνεργάτης τής ΕΡΤ και ΥΠΕΝΕΔ με ειδικές λογοτεχνικές εκπομπές.

Για τήν ιδιόμορφη ποιητική του προσφορά έχουν γράψει όλοι σχεδόν οι κριτικοί και οι ξένοι έλληνιστές. Έχουν άφιέρωσει ειδικές εκπομπές για τήν προσφορά του, πολλές φορές οι δικοί μας και οι ξένοι Ραδιοφωνικοί Σταθμοί.

Δύο δραδευμένοι «Υμνοι» του έχουν έκτελεστεί στο Στάδιο τό 62 και 63 άπό 1200 μουσικούς και χορωδούς με κορυφαίους: Κατσόπουλο, Συναδινό, Κατσέλη. Πολλοί πνευματικοί, έκπολιτιστικοί και φυσιολατρικοί Σύλλογοι όργανώσανε τιμητικές εκδηλώσεις, στσι όποιες μίλησαν για τήν σημαντική λογοτεχνική και καλλιτεχνική του προσφορά οι κορυφαίοι κριτικοί.

Τιμήθηκε με τό Α' Βραβείο ποιήσεως τού 'Υπουργ. Βαρ. Έλλάδος (1961), με Κρατική χορηγία και άλλες τιμητικές διακρίσεις. Ή 'Ακαδημία, τά 'Υπουργεία: Παιδείας, Πολιτισμού κι 'Επιστημών καθώς και οι λογοτεχνικές 'Εταιρίες έχουν χαρακτηρίσει ως πολύτιμη συμβολή του στα Έλληνικά Γράμματα, τς ειδικές πνευματικές εκδηλώσεις του σ' όλη τήν 'Ελλάδα, για τήν έπικοινωνία τού ευρύτερου κοινού 'με τό ποιητικό και άφηγηματικό έργο τών καθιερωμένων, αλλά και τών νέων γνησίων πνευματικών ανθρώπων. Είναι μέλος τής «Εταιρίας Έλλήνων Λογοτεχνών».

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Καλούνται τά μέλη τής «Ενώσεως Σμυρναίων» σε τακτική Γενική Συνέλευση στις 29 Μαρτίου, ήμέρα Τετάρτη και ώρα 7 μ. μ. στα γραφεία μας, όδός Καρύτση 3 (γ' όροφος).

ΘΕΜΑΤΑ :

- 1) Έκθεσις πεπραγμένων.
- 2) Άπολογισμός διαχειρίσεως.
- 3) Έκθεσις Έξελεγκτικής Έπιτροπής.
- 4) Έγκρισις πεπραγμένων.
- 5) Άρχαιερσίαι Διοικητικού Συμβουλίου και Έξελεγκτικής Έπιτροπής.

Σε περίπτωση μη άπαρτίας ή Συνέλευση θά έπαναληφθή τήν άλλη Τετάρτη, 5 Άπριλίου, τήν ίδια ώρα και στον ίδιο τόπο με τά ίδια θέματα.

Αθήναι 10 Μαρτίου 1978

Ό Πρόεδρος

Καθηγητής ΜΙΧ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Ό Γεν. Γραμματέας

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΠΠΑΣ

Παρακαλούνται όσοι έπιθυμούν να υποβάλουν υποψηφιότητα συμβούλου να δηλώσουν τοϋτο τό άργότερον μέχρι τής 25ης Μαρτίου.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΦΕΤΕΙΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΑΪΚΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ

Τό άπόγευμα τής Τετάρτης 25 Ίανουαρίου, με λαμπρή έπιτυχία πραγματοποιήθηκε, στις δύο μεγάλες πολυτελείς αίθουσες τού Ξενοδοχείου «Βασιλέων Μέλοθρον», ή γιορταστική συγκέντρωση τσαγίου πού όργάνωσε ή 'Ενωσι Σμυρναίων για τό κόψιμο τής σμυρναϊκής βασιλοπιττας.

Ήσανε μέρος τριακόσια περίπου άτομα, μέλη και φίλοι τής 'Ενώσεως μας πού περάσανε ένα πολύ εύχάριστο άπόγευμα, άπό τς 6 μέχρι τς 10, μέσα σε μιά θερμή πατριωτική μας άτμόσφαιρα πρωτοχρονιάτικων άναμνήσεων άπό τήν άδέχαστη Σμύρνη μας.

Τους συγκεντρωθέντας έχαιρέτισε ό Πρόεδρος τής 'Ενώσεως μας καθηγητής κύριος Μιχαήλ Άναστασιάδης, με λόγο του πού δημοσιεύουμε παρακάτω, και στή συνέχεια έκοψε τήν βασιλοπιττα εύχης σε όλους καλή και ειρηνική χρονιά.

Άκολούθησε τό μούσαςμα τής βασιλοπιττας σε ροδοκόκκινα και μυρωδάτα άέτουδάκια» πού προσφέρθηκαν άπό τήν 'Ενωσι σε όλους τούς συνδαιτημόνας και ή ώραία αυτή συγκέντρωση έληξε με τς ένδυσάσεις και τά θερμά συγχαρητήρια τών παρευρεθέντων πρς τό Διοικητικό Συμβούλιο τής 'Ενώσεως.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Άδελφοί Σμυρναίοι,

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα όπως κάθε χρόνο, όλα αυτά τά χρόνια του ξεριζωμού, για να κόψωμε τή Σμυρνέικη βασιλοπιττα αλλά κυρίως για να ξαναβρεθούμε άλλη μιά φορά στην άδέχαστη Σμύρνη μας.

Τώρα πιά, Σμύρνη είσατε έσεις τά μέλη τής 'Ενώσεως Σμυρναίων, με τς νοσταλγίες και τς άσίγητες άναμνήσεις σας, με τή ζεστή καρδιά σας πού είναι ό γνώριμος έκείνος Ίωνικός παλμός, πού χάρισε στην 'Ελλάδα και τήν οικουμένη, ό,τι εύγενέστερο και ύψηλότερο γνώρισε ή άνθρωπότης.

Βλέποντας ό ένας τόν άλλο — και αυτός είναι βασικά ό σκοπός τών συγκεντρώσεών μας άναθυμάται παλιές θλίψεις μέρες αλλά και μέρες όδυνης και έγκαρτέρησης πού ώστόσο ξεπεράστηκαν για να δώσουν θέση στο αίσθημα ύπερηφάνειας πού δίκαια μας δημιουργεί ή προέλευσή μας. Ή προέλευση τού Σμυρνηού πού ζάιρει να παλεύει και να νικά.

Ή 'Ενωσή μας έχει τή χαρά να σας άναγγείλη ό,τι μιά τς πρωτοβουλία πού όφειλεται στον έπίλεκτο αντιπρόεδρό μας σήμερα και χθεσινό μας Πρόεδρο κ. Νικόλαο Άρώνη πού άλλεπάλληλα άτυχήματα έμπόδισαν να είναι σήμερα μαζί μας όπως και σε άλλα έπιλεκτά μέλη τής προσφυγικής οίκογένειας, ή ίδρυση δηλαδή τού Μουσείου τού 'Ελληνισμού τής Άνατολής, μπήκε στη τελική εύθεία τού τερματισμού τής πραγματοποιήσεώς του, με τήν άνάδειξη τού πρώτου Διοικητικού του Συμβουλίου, πού άποτελείται άπό κορυφαίες προσωπικότητες στην Έπιστήμη, τή Διπλωματία και γενικά τή κοινωνική δραστηριότητα.

Τώρα μπορούμε δάγμα να έλιπώμε ό,τι σύντομα όλες οι τόσο πολυτιμες άλλα διάπαρτες προσπάθειες για τήν άνάδειξη τού τι ήταν ό περίλαμπρος αυτός Έλληνισμός τής Άνατολής, τόσο άγνωστο στους σύγχρονους «Έλληνες κορμούς αυτός τού Γένους, θά βρει τήν συμπάρταση τού Κράτους πού εύτυχώς άναγνωρίζει όχι μόνο τήν εύθύνη του να βοηθήσει, αλλά και τήν έθνική σκαπτήμα. Μας τέτοιας προβολής για τό τι χάσαμε και τι πρέπει π ά ν τ α να διεκδικούμε, τή πρέπουσα στέγαση και τήν έπιδεβλημένη όργάνωση.

Με τή χαρμόσυνη αυτή άναγγελία, ως εύχρηθούμε ή εφετεινή χρονιά να είναι γεμάτη ύγεια, ειρήνη και έπιτυχία τών έθνικών μας δικαίων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ

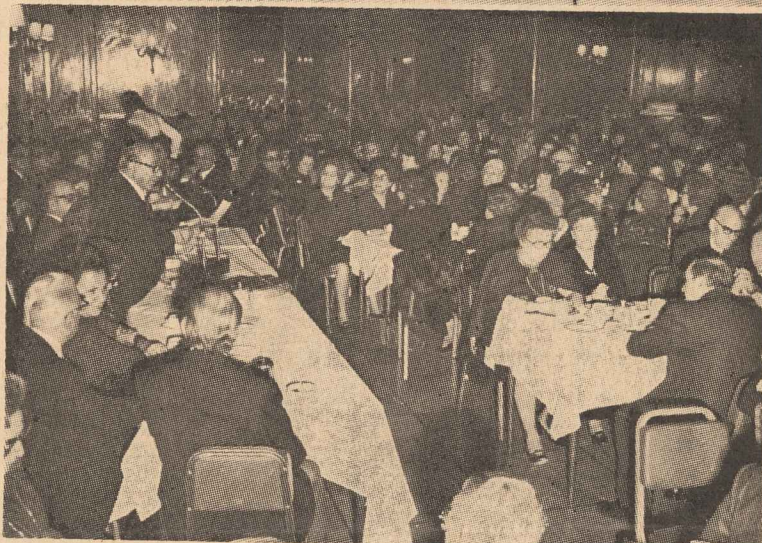
50 Χρόνια δραστηριότητας

Έορταστική εκδήλωση όργάνωσαν τό Σάββατο 11 Φεβρουαρίου, στις πολυτελείς αίθουσες τού Ξενοδοχείου ΚΑΡΑΒΕΛ, οι συνεργάτες και φίλοι τού Έμπροχικού και Βιομηχανικού συγκροτήματος τών έπιχειρήσεων «ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΟΥΒΑΡΔΑ» για να τιμήσουν τά 50 χρόνια δραστηριότητος τού ίδρυτου των Σμυρνηού, μέλος τής 'Ενώσεως μας κ. Δημήτριου Σταμ. Χουβαρδά.

Πάνω άπό χίλια πρόσωπα συνεργάτες και φίλοι με ένθουσιασμό χειροκρότησαν τόν έξάιρετο έπιχειρηματία και άνθρωπο πού τόσα τό έφειλαν — όπως είπαν — άπό τή δραστηριότητά του.

Ό κ. Δημήτριος Χουβαρδάς, άνήκει στη γενιά τών παιδιών τού 1922, τών παιδιών τής Μικρασιατικής Καταστροφής. Τά προσφυγόπαιδα. Και όπως τό καθένα άπό αυτά διώλεξε τό δρόμο του, αυτός διώλεξε τό έμπόριο και τή Βιομηχανία και με μόνο έφόδιο τήν αξιοσύνη του, κατόρθωσε να ξεπεράσει όλα τά έμπόδια — και ήτανε τόσα πολλά — και να φτάσει σήμερα με ίκανοποίηση και συγκίνηση να δέχεται τά συγχαρητήρια τής νέας γενιάς για τό μεγάλο του έργο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΠΠΑΣ

Δύο στιγμιότυπα άπό τή γιορτή τής σμυρναϊκής βασιλοπιττας: Έπάνω ό Πρόεδρος τής 'Ενώσεως Καθηγητής κ. Μιχ. Άναστασιάδης κόβει τήν βασιλοπιττα. Κάτω: ένα μέρος άπό τή γιορταστική συγκέντρωση.

Οι τυχεροί άπό σας, όσοι, δρουν τό νόμισμα στους άετούς πού θά μοιράσωμε, μπορούν να τό άνταλλάξουν με ένα άσημένιο άναμνηστικό με τό κεφάλι τής Σμύρνης, μαζί με δύο σπάνιες εκδόσεις πού μας προσέφερε ό Σύλλογος τών φοιτησάντων εις τήν Εύαγγελικήν Σχολήν Σμύρνης. Δηλαδή τήν Ιστορία τής Σμύρνης έκδοσις 1831, τού Οικονόμου, τού έξ Οικονόμου και τό πώς χάσαμε τή Μικρά Άσία μιά συνέπτευξη τού Νεότουρκου Ναζήμ μπέη πείν έδωρήματα χρόνια στον ποιητή Μιχαήλη Άργυρόπουλο, πού είναι και προφητική και έπικαιρή. Τς δύο αυτές εκδόσεις μπορούν να προμηθευθούν όσοι θέλουν άπό τόν Γραμματέα τής 'Ενώσεως κ. Ν. Λαμπταριόδη στα γραφεία τής 'Ενώσεως Καρύτση 3 - Τηλ. 32.28.480. Καλή χρονιά και τού χρόνου με ύγεια.

ΝΙΚΟΥ Ε. ΜΗΛΩΡΗ

«Μικρασιατικά Κείμενα»

Ό Ν.Ε.Μ., ό άκύρατος έργατης - μαχητής για τή διάσωση τής Μικρασιατικής μνήμης, κυκλοφόρησε τό 23ο βιβλίο του, άφιερωμένο κι αυτό στις «χάμενες πατρίδες».

Ό συγγραφέας συγκέντρωσε στον τόμον έτούτο 56 κριτικά τσι σημειώματα, για ισάριθμα βιβλία πού έχουν σχέση με τήν Ιστορία και τή λαογραφία τής Μικρασίας.

Στα «Μικρασιατικά κείμενα» χαίρομαστε τή κριτική σκέψη τού Ν.Ε.Μ., πού προχωρεί πέρα άπό αυτή τούτη τή κρίση και άναπτύσσει ένδιαφερόουσες άπάνσεις για τή συγκέντρωση, κατάταξη, αξιολόγηση και προβολή τού υλικού πού έχει σχέση με τήν Ιστορία και τόν λαϊκό πολιτισμό τής Μικρασίας.

Τό βιβλίο τούτο άποτελεί, έπιπλέον, κι ένα αξιολογάτο βιβλιογραφικό βοήθημα.

Στό τέλος τού τόμου ύπάρχει εύρετήριο τοπωνυμίων και έπωνυμίων στην άρχή του δε ένα εΐσαγωγικό

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΨΥΧΟΥΣ

Με παμψηφεί άπόφασή τής, πού πάρθηκε στις 2 Μαρτίου κατά τή Γενική Συνέλευση τών μελών τής, ή 'Ενωσι Βιομηχανών Ψυχούς έξέλεξε για Πρόεδρό τής τόν μέχρι τότε Γενικό Γραμματέα τής Κύριο Ίωάνη Χαππά, Γεν. Γραμματέα τής 'Ενώσεως μας.

Στον έλεκτο συνεργάτη μας και άγαπητό φίλο διαβιάζουμε τά θερμά μας συγχαρητήρια.

σημείωμα», με τό όποιο ό συγγραφέας βρίσκει τήν εύκαιρία να μάς πει διάφορες σκέψεις τού πάνω σε θέματα πού άφορούν τόν προσφυγικό κόσμο.

Εύχομαι, στον Ν.Ε.Μ., γεροσύνη για να συνεχίσει τό πολύτιμο πνευματικό του έργο.

Χ. Β. ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Κατάθεση στεφάνου δάφνης στον Βωμό της Μικράς 'Ασίας

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Κ. ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

Τὸ Σάββατο, 25 Φεβρουαρίου, ὥρα 11 τὸ πρωί, ἡ «Ἐνώσις Σμυρναίων» ἐπραγματοποίησε τὴν καθιερωμένη ἐτήσια θρησκευτικὴ ἐορτὴ τῆς Ἐνώσεως πού εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μνήμην τοῦ πολυούχου Σμύρνης Ἱεροῦ Πολυκάρπου.

Ἀρκετὰ μέλη καὶ φίλοι τῆς Ἐνώσεως τιμήσανε μὲ τὴν παρουσία τους τὴν ἐκδήλωσή μας αὐτὴ πού ἐγινε μὲ σεμνότητα καὶ εὐλάβεια στὴ μικρὴ πλατεία, πίσω ἀπὸ τὸ Ἱερό τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, ὅπου ὁ ἀδριάντας τοῦ Ἐθνομάρτυρα Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ ὁ Βωμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μὲ τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν Μητροπόλεων τῆς Μ. Ἀσίας, σκαλισμένα μὲ χρυσὰ γράμματα στὶς τέσσαρες πλευρὲς του.

Στοὺς συγκεντρωθέντας ὁμιλήσε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως, Καθηγητὴς κύριος Μιχαὴλ Ἀναστασιάδης καὶ κατέθεσε στὸν βωμὸ δάφνης ἡ Ἐνώσις Σμυρναίων καὶ ὁ Σύλλογος Φοιτησάντων στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολὴ Σμύρνης.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ἀγαπητοὶ Σμυρναῖοι, μέλη τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων καὶ φίλοι τῆς Ἐνώσεως.

Συγκεντρωθήκαμε καὶ φέτος στὸν ἐτήσιο ἐορτασμὸ τοῦ Σωματείου μας γιὰ νὰ τιμήσωμε τὴ μνήμην τοῦ πολιούχου τῆς πατρίδας μας Ἱεροῦ Πολυκάρπου, τῆς μεγίστης αὐτῆς μορφῆς τῆς ὁρθόδοξιας, πού μὲ τὸν μαρτυρικὸ θάνατο σφράγισε καὶ θεμελίωσε μὲ τὸ αἷμα του μὴ ἀπὸ τὴς λαμπρότερες καὶ πρώτες ἐκκλησίες τῆς Χριστιανισμοῦ.

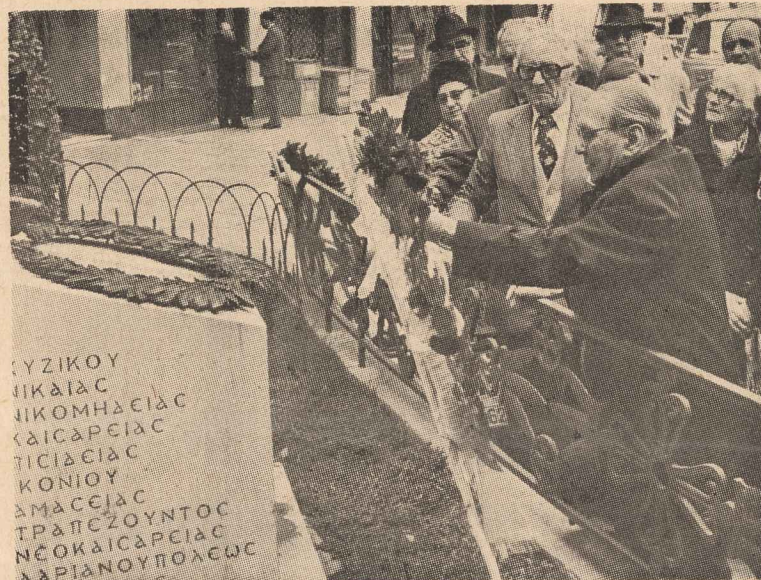
Ἄλλοτε ὁ Δεσπότης μᾶς πῆγαινε σὲ προσκύνημα στὸ στάδιο τῆς Σμύρνης, ἐκεῖ ψηλὰ στὸν Πάγο, στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου του. Κι' εἵπαινε ἡ συγκέντρωση ἐκείνη καὶ τὸ προσκύνημα ἓνα χαρακτηριστικὸ εὐλόγεμα καὶ πανηγυρισμοῦ. Σήμερα δὲν ὑπάρχουν περιθώρια πανηγυρισμῶν. Μᾶς μένει ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ μνημοσύνη. Γι'αὐτὸ συγκεντρωθήκαμε σήμερα κάτω ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τοῦ Δεσπότη καὶ γύρω ἀπὸ τὸ δωμὶ τῆς Μικρασίας γιὰ νὰ ἐπαναλάβωμε ἀκόμη μὴ φορὰ ὅτι ἡ Γῆ πού ποτίστηκε μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἱεροῦ Πολυκάρπου καὶ τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου, καὶ τὸ αἷμα τῶν χιλιάδων καὶ χιλιάδων μαρτύρων πού συνάβησαν στὴ μακρὰ σειρά αἰῶνων πού ἀρχίζει ἀπὸ τὸ 69 μ. Χ. ἕως τὸ 1922, δὲν μπορεῖ, θὰ ξαναβρεῖ τὴν ἱερόσυνή της.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ ΚΑΙ Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΜΥΡΝΗΣ

Γιὰ τὴ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ καὶ τὴν Εὐαγγελικῇ Σχολῇ Σμύρνης (συγκερασμὸς τῆς ἀνθρωπιστικῆς μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ παιδεία) θὰ μιλήσει τὴν 1η Ἀπριλίου, ἡμέρα Σάββατο καὶ ὥρα 7 μ. μ., ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων καὶ Πρόεδρος τῶν Φοιτησάντων στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολὴ Σμύρνης καθηγητὴς κύριος Μιχαὴλ Ἀναστασιάδης.

Ἡ διάλεξη τοῦ κυρίου Ἀναστασιάδῃ ὁργανώθηκε ἀπὸ τὸν Σύλλογὸ τῶν Μεγαλοσχολητῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ θὰ γίνῃ στὴ μεγάλη αἴθουσα διαλέξεων τοῦ Παρνασσοῦ (Πλατεία Ἀγίου Γεωργίου Καρύστη).

Προσκαλοῦνται τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεώς μας καὶ τῶν Φοιτησάντων στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολὴ Σμύρνης, νὰ τιμήσουν μὲ τὴν παρουσία τους τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ διάλεξη.

Δυὸ στιγμιότυπα ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ τελετὴ τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων. Ἐπάνω: Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Καθηγητὴς κ. Μιχαὴλ Ἀναστασιάδης καταθέτει στὸν βωμὸ δάφνης τὸν Βωμὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κάτω: Ἀναμνηστικὴ φωτογραφία μπροστὰ ἀπὸ τὸν ἀδριάντα τοῦ Ἐθνομάρτυρα Χρυσοστόμου Σμύρνης.

θὰ δικαιοῦσε τὰ τόσα καὶ τόσα θύματα πού θυσιάστηκαν γι' αὐτήν.

Ἡ Ἐνώσις Σμυρναίων καταθέτοντας τὸ στέφανο αὐτὸ εὐχεται νὰ εἶναι σύντομος ὁ χρόνος πού ἡ κατάθεσή του δὲν θὰ γίνεταί ἔδω, στὴ φιλόξενη γῆ τῆς Ἀττικῆς, ἀλλὰ καὶ πάλι, σὲ πάνδημο πανηγυρισμὸ, στὸ ἀρχαῖο στάδιο τοῦ Ἱεροῦ Πολυκάρπου.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων, πῆρε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ συγκαλέσῃ γιὰ τὰ μέσα τοῦ προερχοῦς Ἀπριλίου, τὶς Διοικήσεις ὄλων τῶν Μικρασιατικῶν Σωματείων σὲ μὴ κοινὴ συνεστίασι μὲ σκοπὸ καὶ στόχο τὴν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ τὴν μεθόδευση ἐνεργειῶν γιὰ μὴ ἐνιαίαν καὶ ἐπιβλητικὴ ἐμφάνισι τῆς σημασίας πού εἶχε, ἔχει καὶ πού πρέπει νὰ ἔχει στὸ μέλλον ὁ Μικρασιατικὸς Ἑλληνισμὸς, σὰν θεμελιακὸ στοιχεῖο στὴ διαφόρφωσι τῆς σημερινῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας.

Αἱ ἐκδόσεις (Δυὸ ταξίδια στὴ Σμύρνη) τοῦ Φ. ΦΑΛΜΠΟΥ — «ΤΟ ΚΟΡΔΕΛΙΟ» καὶ «ΤΟ ΝΥΜΦΑΙΟ» τοῦ ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΡΑ — Πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα μας (Καρότυπο 3) καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΒΙΕΝΝΗΣ Κ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΗ ΕΝΕΠΕΚΙΔΗ

ΘΕΜΑ: ΣΜΥΡΝΗ 1821—1922 ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΕΖΗΣΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΕΓΡΑΨΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΦΩΝΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Τὴ Δευτέρα βράδι, 27 Φεβρουαρίου, ὥρα 7.30' μ.μ., πραγματοποιήθηκε στὴ μεγάλη αἴθουσα διαλέξεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας (Πανεπιστημίου 22) ἡ ὁμιλία τοῦ καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης Κυρίου Πολυχρόνη Ἐνεπεκίδῃ, πού ἦρθε γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ ἀπὸ τῆς Βιέννης, προσκαλεσμένος ἀπὸ τὴν Ἐνώσις Σμυρναίων πού ὁργάνωσε τὴν πολλὴν ἐνδεδειγμένη αὐτὴν διάλεξι.

Θέμα τῆς διαλέξεως: «ΣΜΥΡΝΗ 1821 - 1922 ὡς τὴν ἐξήσαν καὶ τὴν περιέγραψαν συγγραφεῖς τῆς γερμανόφωνης Εὐρώπης».

Λόγω τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος πού εἶχε τὸ θέμα καὶ τῆς φήμης τοῦ ὁμιλητῆ, ἡ πλατεία καὶ ὁ ἐξώστης τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας γεμίσαν μὲ κόσμον ἐκλεκτὸν πολὺ πρὶν ἀρχίσῃ ἡ περισπούδαστη ὁμιλία.

Τὸν διακεκριμένον ὁμιλητὴ προλόγησε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων καθηγητὴς κύριος Μιχαὴλ Ἀναστασιάδης, κείμενα δὲ ἀπὸ τὸν περιεχόμενο τῆς διαλέξεως διαβάσανε μὲ λαμπρὴ ἀπόδοσι οἱ γνωστοὶ καλλιτέχνες - ἡθοποιοὶ τοῦ θεάτρου κ. Ἀγνὴ Βλάχου καὶ κ. Βασίλης Παπανίκας, τοὺς ὁποῖους ἡ Ἐνώσις εὐχαριστεῖ θερμὰ γιὰ τὴν συμβολή τους στὴν ἐπιτυχία τῆς διαλέξεως.

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

«Ἡ διάλεξι τὸν τίτλο τῆς ὁποίας διαβάσατε στὶς προσκλήσεις ἐπρεπε νὰ γίνῃ - διότι ἀπλούστατα μέχρι τώρα δὲν εἶχε γίνῃ μὲ τὸ θέμα αὐτό. Τὸ ὅτι γίνεταί ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης κ. Πολυχρόνη Ἐνεπεκίδῃ προσδίδει στὴν ἀναγκαιότητα αὐτὴ καὶ τὸ πρόσθετο προνόμιό της. Χιλιάδες οἱ γερμανόφωνοι ἐπισκέπτες τῆς Σμύρνης κατὰ τὰ τελευταῖα ἑκατὸ χρόνια ὡς τὴν καταστροφὴ τῆς 1922. Τὸ νὰ διαβάσῃ κανεὶς συστηματικὰ τὰ ἔργα τους, νὰ ταξινομήσῃ σὲ ὁμάδες θεμάτων τὰ ὅσα ἔγραψαν γιὰ τὴν Σμύρνη, νὰ δοῦν τὰ συμπεράσματά του καὶ νὰ τὰ ἐντάξῃ μέσα στὴν γενικὴ εἰκόνα τοῦ μικρασιατικοῦ ἐλληνισμοῦ εἶναι κυριολεκτικὰ μὴ μακροχρόνια καὶ ἐπίπονη ἐργασία πού ἀπαιτεῖ τὸν διδασκὰ πλοῦτο μὴς γερμανόφωνης πρωτεύουσας ὅπως εἶναι ἡ Βιέννη καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ ὁμιλητῆ μας πού εἶναι ὁ Καθηγητὴς τῆς Ἰστορίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης. Τὸ νὰ σὰς τὸν παρουσιάσω θὰ ἐσήμαινε ἀνεπίτηρη κλοπὴ χρόνου εἰς βάρος ὄλων μας πού ἤρθαμε νὰ τὸν ἀκούσουμε. Τὸ νὰ ἀναλύσω περαιτέρω τὸ θέμα τοῦ ὁμιλητῆ μας θὰ ἐσήμαινε νὰ προβάσω ὁρισμένα μυστικὰ τῆς τεχνικῆς του. Γι' αὐτὸ καὶ προτιμῶ νὰ σὰς τὰ πῇ ὁ ἴδιος ἀφοῦ ὁμιλοῦ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν τὸ γνωρίζω».

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. ΕΝΕΠΕΚΙΔΗ

Στὴν ἀρχὴ τῆς ὁμιλίας του, μὴς ὁμιλίας μὲ ἐξοχὴ τεκμηρίωση βασισμένη σὲ ἀφθονὰ στοιχεῖα καὶ μαρτυρίες πού καλύπτουν ἓνα αἶμα ὀλόκληρο Σμυρναϊκὴ ζωὴς ὁ καθ. Ἐνεπεκίδῃς ἐπρόταξε ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ μὴ ἐπιστολὴ τοῦ Κωνσταντοῦ Κούμα, ἀρχιδιδασκάλου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης καὶ αὐτόππου μάρτυρα τῶν σφραγῶν στὴν Σμύρνη τὸ 1821. Ἦταν μὴ πολλὴ ἐπιτυχημένη ἐπιλογὴ κειμένου πού διάβαζε μὲ πολλὴ συγκίνηση ὁ ἡθοποιὸς Ἑθνικοῦ Θεάτρου κ. Παπανίκας πού εὐγενῶς εἶχε προσφερθεῖ νὰ πλαισιώσῃ μὲ τὴν ἐξάριστη ἀπαγγελίαν τοῦ τῆς ὁμιλίας τοῦ καθ. Ἐνεπεκίδῃ. Ὁ καθ. Ἐνεπεκίδῃς ὅτι ἀκούει τὴν περιγραφὴ τῶν ὧν ἐγιναν τὸ 1922 καὶ ἦταν αὐτὸ μὴ ἀπόδειξις ὅτι ἡ τοῦρκικη θηριωδία ἔμεινε ἀναλλοίωτη ὅπως πάντα.

Ἀκολούθησε μὴ μακρὰ σειρά στοιχείων τεκμηρίων καὶ κειμένων πού μὲ ἐξοχὴ ἐπιμέλεια εἶχε συγκεντρώσει ὁ ὁμιλητὴς ἀναδιφώντας τὴν γερμανόγλωσση βιβλιογραφία, ὅπως καὶ τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀρχεῖα Αὐστρίας καὶ Γερμανίας.

Μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπέδωσε ἐπίσης ἡ κ. Ἀγνὴ Βλάχου καὶ ὑπῆρχαν σημεία ἀλόγου πού μὲ πολλὴ ἐπιτυχία ἀπέδωσαν οἱ δύο παραπάνω καλλιτέχνες.

Ἦταν τόσα τὰ στοιχεῖα, τόσος ὁ πλοῦτος, τόσες οἱ μαρτυρίες καὶ τόσες οἱ ἀποκαλύψεις πού ἀναφέρθηκαν στὴν ὁμιλία αὐτή, ὥστε τὸ πυκνὸ ἀκροατήριον ἔφυγε μὲ πολὺτιμες ἐμπειρίες ὅχι μόνον ἀναφορικὰ μὲ τὴν ζωὴ τῆς Σμύρνης ἀλλὰ καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν πολιτικὴ τῶν Μεικρ. Δυνάμεων πού ἀσκήθηκε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου ἐκείνης πού χαρακτηρίσθηκε σὰν περίοδος τοῦ μεγάλου ἀσφυκτοῦ περιόδου διαμελισμοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐκτός ἀπὸ τὶς ἀναφορὰς στὰ γεγονότα τοῦ 19ου αἰῶνα πολὺτιμες ἦταν καὶ οἱ ἀναφορὰς καὶ στὰ γεγονότα τὰ πρόσφατα λίγο πρὶν τὴν Μικρ. Καταστροφὴν ἢ πού ὀδήγησαν στὴ Μικρ. Καταστροφὴν.

Ἐστὶ τὸ ἀκροατήριον ἀπῆλause μὴ σπάνια ὁμιλία καὶ πού κάλυψε δύο ὁλόκληρες ὥρες μὰ πού ὥστόσο πέρασαν ἀκούραστα ἐπειδὴ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ὁμιλίας ἦταν τόσο μεγάλο.

Ἡ διάλεξις τοῦ καθ. Ἐνεπεκίδῃς συμπληρωμένη μὲ τὶς ἀπαραίτητες παραπομπὰς καὶ τὴν πλουσιότατη βιβλιογραφία ζητήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐνώσις Σμυρναίων νὰ περιληφθῇ στὸν ὑπὸ ἐκτύπωσιν 18ο τόμο τῶν Μικρ. Χρονικῶν.

Ὁ καθ. Ἐνεπεκίδῃς τὸ ὑποσχέθηκε. Ἐστὶ ἐλπίζεται ὅτι αὐτὴ ἡ τόσο πολὺτιμη συμβολὴ στὴν ἱστορίαν τῆς Σμύρνης συμπληρωμένη τώρα καὶ ἀπὸ τὶς Γερμανικὲς πηγὲς θὰ ἀποτελέσῃ μὴ ὀλοκληρωμένη εἰκόνα καὶ μαρτυρία γιὰ τὴν ζωὴ τῆς Σμύρνης.

Τρία στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν διάλεξι τοῦ καθ. Ἐνεπεκίδῃ: Ἐπάνω, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Καθηγητὴς κ. Μιχαὴλ Ἀναστασιάδης προλογίζει τὸν καθ. Ἐνεπεκίδῃ. Στὴ μέση: Ὁ διακεκριμένος ὁμιλητὴς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης κύριος Πολυχρόνης Ἐνεπεκίδῃς στὸ δῆμα. Κάτω: Ἡ μεγάλη αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας γεμάτη ἀπὸ ἐκλεκτὸ κόσμον πού παρακολουθεῖ μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον τὴν διλεξι.

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

*Αφηγήματα Έλλήνων Μικρασιατών προσφύγων όπως τα κατέγραψε ο συνεργάτης του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών ΕΡΜΟΛΑΟΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΟΥ ΣΤΟ ΝΕΟΧΩΡΙ (ΠΕΡΙΦ. ΤΣΑΝΑΚΑΛΕ)

*Αφηγείται ο Νεοχωρίτης Μηνάς Μπουνάτσας

Λαχταρούσα να πάω να δω την πατρίδα μου. Όλο την έβλεπα στ' όνειρό μου. Καημός άδασταγος είχε καταντήσει η νοσταλγία.

Κανονίζω με το άφεντικό μου το Στράτο τόν ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου όπου εργάζομαι (είναι κι αυτός πατριώτης απ' το Τσανάκκαλε) και βγαίνω διαδοχικά. Λέει τότε κι ο άνεμιάς μου φοιτητής της Θεολογίας: «Θείε, πάρε κι έμένα να δω την Πόλη και την 'Αγία Σοφία». «Καλά τού λέω, θά σ'ε πάρω».

Το άφεντικό πήγε με την κούρσα του στα Ύψηλά κι απ' εκεί πέρασε στο Τσανάκκαλε. Έμεινε πήγαμε στην Πόλη με πούλμαν, όπου φτάσαμε στις 10 τη νύχτα. Ξενοδοχείο δε βρισκαμε. Πήγαμε στο σπίτι μιάς Έλληνίδας, που νοίκιαζε δωμάτια. Του άνεμιά μου δεν τού άρεσε το σπίτι, τού φάνηκε ύπαιθρο. Ψάξαμε απ' εδώ, ψάξαμε απ' εκεί, επιτέλους βρήκαμε δωμάτιο καλό στο ξενοδοχείο «Σαντράλ».

Την άλλη μέρα πήγαμε στην 'Αγία Σοφία. Σηκώθηκε η τρίχα της κεφαλής μου από τη συγκίνηση. Δεν χόρταινα να γυρίζω την Πόλη, να βλέπω τ' αξιοθέατα. Μείναμε εκεί 14 μέρες.

Μιά μέρα βλέπω σ' ένα μαγαζί κοντά στο ξενοδοχείο όπου μέναμε, μια ταμπέλλα με τα γράμματα «ΤΕΝΕΔΟΣ». Μπαίνω μέσα και ρωτάω, κάθε πότε έχει πλοίο για την Τένεδο. Μου λένε, δυο φορές τη βδομάδα. Πάμε άμέσως στο πρακτορείο, για να βγάλουμε εισιτήρια. Με ρωτάει εκεί μιά δεσποινίς: «Νέ ιστέρινιζι έφέντημ;» (1).

«Τένεδος, 'Ιμβροστά, βαρμί παπόρ;»
Δεν καταλάβαινε η κοπέλλα, τι της έλεγα. Μετά μπήκε στο νύημα. Μου είπε ότι η Τένεδος τώρα λέγεται Μ π ο ς τ ζ α ά δ α. Βγάλαμε εισιτήρια.

Στο δατόρι ήταν Έλληνες, 'Ιμβριώτες και Τενεδιώτες, που γύριζαν στα νησιά τους. Πιάσαμε φίλια. Το πλοίο προσέγγισε πρώτα στην 'Ιμβρο. Έμεινε εκεί 1 1/2 ώρα. Φόρτωσε σταψύλια και έφυγε για την Τένεδο.

Πήγαμε εκεί σ' ελληνικό ξενοδοχείο. Βρίκαμε τόν παπά που ήταν συγγενής μας από συμπεθεριό. Μαζεύτηκε κόσμος, ρωτούσαν τι γίνεται ό ένας, τι γίνεται ο άλλος. Τους είπα τα νέα μας. Μου είπαν και τα δικά τους. Σε μαρσαμό η Τένεδος. Άλλοτε είχε 80% Έλληνες και 20% Τούρκους, τώρα αντιστρόφως οι όροι. Ένω στην 'Ιμβρο, οι Έλληνες αποτελούν τα 80% του πληθυσμού.

Ανέβηκα στο φρούριο της Τένεδου, είδα το χωριό μου, φαινόταν καλά. Μ' έπιασε ταραχή. Λέω απ' το νου μου: «'Αν δεν μ' αφήσουν να φύγω, θά πείσω στη θάλασσα, θα πάω κολυμπώντας».

Παρουσιάζομαι στον Καϊμακάμη της Τένεδου. Με ρωτάει: «Νέρελί σιν;» (από που είσαι) — Σελανκλί ιμ (είμαι από τη Θεσσαλονίκη) — Πασιτόρ δάρμι; (έχεις διαβατήριο) — δαρ (έχω)».

Τού λέω ότι θέλω να πάω στο χωριό μου. Φωνάζει ένα χωροφύλακα, τού λέει: «Μεμέτ, θά πάς με τόν έφέντη στο χωριό του. Βρές καίκι, πάρε μαζί σου τα πολιτικά(2). Πρόσχε να τόν φυλάξεις τόν Έφέντη».

Βρέθηκε καίκι. Τόν καπετάνιο τόν λένε 'Ακάρ. Μοτόρι είναι, δουλεύει με μηχανή. Μαζί μας είναι και δυο Έλληνες από την Τένεδο.

Κάναμε μια ώρα ταξίδι. Όσο πλησιάζαμε στην παραλία, σηκώνεται η τρίχα μου, από συγκίνηση. Λέει ο άνεμιάς μου: «Θείε, χλώμιανες...».

Παίρνω μια χούφτα θάλασσα, πλένομαι. Λέει ο Τούρκος καϊκτσής: «Γιαπ μπίρ τσιγάρα» (Κάνε ένα τσιγάρο). Είχε καταλάβει, βλέπεις, τη συγκίνηση μου. Πλησιάζουμε στα Μπεσίκια, στο Παλιόκαστρο. Βλέπω τα ζώα να δασκούν στις λοφοπλαγίες. Ήταν η ώρα 10 - 11, κόντευε μεσημέρι. Φτάσαμε. Πηδω στη θάλασσα, προτού βγάλει ο καϊκτσής βάρκα. Γονατίζω με ευλάβεια. Φιλώ τήν άμμο, Μαζεύω φύκια, άμμο, τὰ δάξω στη σακούλλα. Τρέχουν κάτι Τουρκάκια προς έμένα. Τα χαϊδεύω. Δίνω 10 λίρες να πάρουν καραμέλλες.

Απ' το μονοπάτι ανεβαίνουμε στο παρεκκλήσι του 'Αϊ Γιώργη. Ήταν έρειπωμένο. Το άγιασμα όμως εξακολουθούσε να τρέχει. Νίβομαι και πίνω απ' αυτό. «Έεε 'Αϊ Γιώργημ', λέω, αξιώθηκα να πιω από το άθάνατο νερό...».

Γυρίζουμε το χωριό. Όλα άκαλλιέργητα, όλα μπλεγμένα (δέντρα, θάμνοι, χόρτα). Ζούγκλα σωστή. Που τα παλιά μεγαλεία! Από τα 350 σπίτια που είχε το χωριό, άπόμειναν 30 μόνο. Στα 10 σπίτια μένει στρατός, στα 20 σπίτια μένουν Ποιμάκι πρόσφυγες από τη Βάρνα. Μόλις είχαν έρθει.

Πάμε στο καφενείο, έρηνιά. Ούτε σκύλο, ούτε άνθρωπο. Τρέχουν τα μικρά και είδοποιούν πώς ήρθαμε. Σε 10' της ώρας μαζεύονται μικροί. Λέω το καφετζή.

— «Κάνε καφέδες».

— «Δέν έχουμε».

— «Τι έχετε;»

— «Χοσάφι.» (3)

— «Φέρε χοσάφι σ' όλους, κερνάω γώ.»

Νερό παίρνουν από το πηγάδι. «Γιατί δεν πάτε στη δρύση;» τούς λέω.

— «Πού δρύση», μου κάνουν «Δέν έχουμε δρόμο».

Με πήρε το παράπονο. Δεύτερη Τροία έγινε το χωριό μου. Παντού γκρεμίσματα. Ένα μεγάλο διάστημα ή περιοχή του Τσανάκκαλε ήταν στρατιωτική ζώνη και άπαγορευότανε κάθε έπαφή. Έτσι, πολλά χρόνια,

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΠΟΥΝΤΖΑ

*Ήταν ή μεγάλη παρέα, ή παρέα τών νέων με τη χαρά της ζωής, την αίσιοδοξία, το χιούμορ και τὰ ιδανικά που έρχόταν την Κυριακή στο Μπουτζά.Περνούσε από το σπίτι μας να πάρη τόν αδελφό μου και μένα να κάνωμε τόν τακτικό μας περίπατο στα τσάμια.

*Όλοι τους παιδιά της Ευαγγελικής Σχολής, άλλοι μόνοι κι' άλλοι συνοδευμένοι από τις αδελφές τους. Σήμερα όλα εκείνα τὰ χαρούμενα νεύατα είναι γνωστοί επιστήμονες, κι' ένας μεγάλος γλύπτης που μάς έφυγε, που τιμάνε τόν τόπο μας και διατρέπουν μέσα στην ελεύθερη πατρίδα.

Και επί κεφαλής όλων τών παιδιών ο Παραράς. Ένας νέος μεγαλύτερος από τούς άλλους γεμάτος όνειρα, αίσιοδοξία και ιδανικά που φρόντιζε με τόσο πίστη και θερμή να τὰ μεταδίνη στα παιδιά. Ήμουν ή μικρότερη της παρέαςκαι τόν έθαύμαζα και έμενα κατάπληκτη μπροστά στην προσωπικότητά του.

*Ήταν του Ευαγγελισμού, ή Έθνική μας γιορτή! Η Έθνική γιορτή τών σκλάβων, που έπρεπε να την γιορτάζουμε κρυφά. Ήρθε ή παρέα και μάς πήρε να πάμε στα Τσάμια να γιορτάσουμε «την της Έλλάδος Παλιγγενεσία».

Τώρα είμαστε όλοι καθισμένοι στη χλόη κάτω από τὰ πανύψηλα τσάμια του τόπου μας και σχηματίζουμε κύκλο. Στη μέση ο Παραράς μιλάει, άπαγγέλει και όλοι με την πίστη και τη θερμή της αγάπης για την Έλλάδα κρεμόμαστε από τὰ χείλη του.

Ξαφνικά κι' ενώ ο Παραράς μιλούσε βλέπομε σέ μικρή απόσταση στην κορφή σχεδόν του λόφου που ήτανε μπροστά μας ένα νεαρό τούρκο αξιωματικό να μάς παρακολουθεί και σιγά σιγά και με προσοχή να πλησιάζη προς το μέρος μας. Κανείς μας δεν κουνήθηκε και δεν έδειξε την παραμικρή ταραχή. Και ο Παραράς; Χωρίς να σταματήσει να μιλάει, χωρίς να αλλάξει θέση άρχισε να τραγουδάει ένα εύθυμο τραγουδάκι της εποχής! «Έμεινα άναυδη με την τόσο έτοιμότητα και τόν θάρρος του δασκάλου μας! Ο Τούρκος πλησιάζε πάντα, μάς έφθασε, στάθηκε για λίγο κοντά μας, μάς κύτταξε όλους έναν έναν και... σιγά σιγά άπομακρύνθηκε!»

K. Σ.

τα σπίτια έμειναν άκατοίκητα, χωρίς συντήρηση, και χάλασαν.

Μας ρωτούν :

— «Ποιοί είστε;»

— «Μουατζ'ιρ (πρόσφυγες)».

— «Μπιζιντε μουατζ'ιρ (κι έμείς πρόσφυγες)».

Νοσταλγούν κι αυτοί την πατρίδα τους. Θέλουν να φύγουν απ' εδώ, να πάνε άλλου. Τίποτε δεν έχει ο τόπος. Τα παιδιά τους θά πάνε εργάτες στο Βέλγιο. Τους συμβουλεύω να μην ξενιτευτούν γιατί εδώ είναι ή πατρίδα τους. Αυτοί όμως είναι άποφασισμένοι να φύγουν, δεν τούς χωράει ο τόπος. Τα καλά τὰ δικά μας!

Πάνε και μάς φέρνουν κάτι να τσιμπήσουμε: Καρπούζια, ψωμί, τομάτες. Φτωχοί άνθρωποι, τι να σου κάνουν.

*Έμεινα 3 - 4 ώρες στο χωριό. 'Αν ήμωνα μόνος μου, θά πήγαίνα στα χωριά, θά έμενα στο μουσαφίρ όντασι (ξενώνα).

Κάνω μια δόλτα στο χωριό. Σωστή ζούγκλα, γεμάτη φίδια. Παίρνω ένα δώλο χώμα, το φιλώ και τόν δάξω στο σασκούλι μου. Ο Τούρκος που με συνόδευε δάκρυσε.

Καθώς έφευγα, τὰ Τουρκάκια του χωριού χτυπούσαν παλαμάκια και φώναζαν: Χατζήμπαμπα, Χατζήμπαμπα.

Το καίκι μας περίμενε. Έπρεπε να διαστούμε μη μάς πιάσει κανένα μελέμι στο γυρισμό.

Γυρίσαμε στη Τένεδο. Ο Καϊμακάμης ήταν πάλι καλός μαζί μας. Και ή γυναίκα του ευγενής και πολιτισμένη, είναι απ' την Τένεδο, δασκάλα τόν επάγγέλμα. Μας κέρασε στο καφενείο ούζο, φιστίκια. Παράγγειλε και στόν καφετζή να δώσει τόν ραδιόφωνο σέ ελληνικό σταθμό για να μάς ευχαριστήσει.

Γενικά, άπογοιεύτηκα από τόν ταξίδι μου. Δεν περίμενα τέτοια καταστροφή του χωριού μου. Τό Έρένκιοι καλλωπίστηκε. Έγινε πιο όραστο από άλλοτε. Πάνε εκεί πολλοί τουρίστες που θέλουν να έπισκεφθούν την Τροία.

Δεν είδα πάντως καμμιά πρόοδο στην Τουρκία. Οί Τούρκοι χειρότεροι απ' ότι τούς αφήσαμε. Μόνο που βγάλανε τόν φέσι και δάλανε καπέλλο.

(1) Τι θέλετε Κύριε;

(2) Έννοεί την πολιτική περιβολή.

(3) Είδος έλαφριάς κομπόστας.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΑΣ

Μας γράφει ή 12χρονη Γέλφη Σαμπατακάκη:

Τούτη τη φορά τόν γράμμα της έννιάχρονης Γέλφης Σαμπατακάκη άγγίζει ένα μεγάλο θέμα και δίνει ένα μάθημα στους μεγάλους.

*Η Γέλφη είναι έγγονούλα τού κ. Γιάννη 'Ακριβάκη μέλους τού Συμβουλίου της Ένώσεως Συμυρναίων και είπε πέρσι, στο κόσμο της πίττας μας, συμυρνεϊκά κάλλαντα.

Βλέπω τη μικρή Γέλφη να στέκεται άφωνα μπροστά στις φωτογραφίες του σπιτιού τού παππού στο Μπουρνόβα, που λαχταρά να γνωρίσει. *Η σκέψη της γυροφέρνει στο σπίτι, στα σοκάκια, στους μαχαλάδες τού Μπουρνόβα. Θέλει να πάει εκεί που γεννήθηκε ο παππούς, οι πρόγονοι κι απ' όπου κατάγεται ή ίδια.

*Η Γέλφη δε σταματά εδώ. Σαν παιδί, που ξεχνά εύκολα, πιστεύει ότι και οι λαοί τόν ίδιο εύκολα ξεχνούν, κι άκόμα ότι μπορούμε να ζούμε με τούς γείτονές μας, τούς Τούρκους, μοναχμένοι. Φτάνει να αφήσουν οι μεγάλοι τούς λαούς, που είναι εύπιστοι σαν τὰ παιδιά, να ζούνε όπως βένε. Δηλαδή άγαπημένοι, χωρίς διχονοίες και πολέμους.

Τώρα άς διαβάσουμε την έπιστολή της Γέλφης που τὰ λέει με τόν δικό της τρόπο καλύτερα:

Κύριε πρόεδρε,

Με λένε Γέλφη Σαμπατακάκη είμαι 9 χρονών και πηγαίνω στην Δ' Δημοτική. Ο παπούς είναι από τόν Μπουρνόβα της Σμύρνης και είναι ο Γιάννης 'Ακριβάκης. Μου έχει διηγηθεί πολλές ιστορίες για την Σμύρνη που μου άρέσουν πολύ. Βλέπω έπίσης διάφορες φωτογραφίες από τόν σπίτι τού παπαού μου στόν Μπουρνόβα και σκέφτομαι πόσο ώραία κι εύφορα ήταν εκείνα τὰ μέρη που χάσαμε. Θέλω έμείς δηλ. ή νέα γενιά και τὰ παιδιά μας να μπορούμε να πάμε κάποτε σ' αυτή την ώραία χώρα γιατί νομίζω ότι δεν μάς χωρίζει τίποτα με τόν τουρκόπουλα. 'Αν και ποτέ δεν την έχω δει όμως νιώθω ότι έχω γεννηθεί εκεί γι' αυτό θά ήθελα να πάω και εγώ μια μέρα να δω από κοντά τη Σμύρνη. 'Ακόμα έχω μάθει τὰ πρωτοχρονιάτικα συμυρνεϊκά κάλαντα του 1919 δηλ. τη χρονιά που ή Σμύρνη έλευθερώθηκε.

*Η έπιθυμία της δικής μας γενιάς είναι να ζήσουμε άγαπημένα με όλους τούς γείτονές μας και με τούς τούρκους όπως ζούσαν οι πατέρες τών παπούνων μας.

Εύχαριστώ

Γέλφη Σαμπατακάκη τού 'Αντανίου
Φιλόλαου 71

Συγχαρητήρια, καλή μας Γέλφη. Μά χαρά τὰ είπες. Έμπρός, άς μάς γράψουν κι άλλοι μικροί μας φίλοι. 'Ας μάς γράψουν ό,τι άκούνε στο σπίτι για τις άληθινές πατρίδες κι' ό,τι νιώδουν οι ίδιοι γι' αυτές. Μην ξεχνάτε τη διευθυνση: «Μικρασιατική 'Ηχώ». Καρύτση 3. (Για την Κα 'Ιφιγένεια Χρυσόχου).

● 'Ιωάννης 'Αθ. Πεζώνης

Σε ηλικία 82 ετών άπέθανε στις 14 'Ιανουαρίου ο καλός συμπατριώτης από τόν Μπουρνόβα 'Ιωάννης 'Αθ. Πεζώνης, παλαιόν μέλος της Ένώσεώς μας. Απόφοιτος της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης ήρθε τόν 1919 στην 'Αθήνα και διορίστηκε υπάλληλος στην 'Ιονική Τράπεζα. 'Αργότερα προδιδάσθηκε σέ Διευθυντή και ύπηρέτησε στα ύποκαταστήματα της ίδιας Τράπεζας στη Χίο και Μυτιλήνη και μετά την άπελευθέρωση τών Δωδεκανήσων στην Ρόδο (1945) όπου ίδρυσε την πρώτη ελληνική Τράπεζα. Βοήθησε πολύ στην οικονομική άνοδο τού τόπου, τόν αγάπησε με θερμή και έμεινε εκεί μέχρι τὰ 1975. Στη Ρόδο ίδρυσε έπίσης τόν «Ρόταρι», τόν «Όμιλο 'Αντισφαιρίσεως» και την «Περιηγητική Λέσχη». Άφησε γυναικά, παιδιά και έγγονα στους οποίους διαδίδουμε τὰ θερμά μας συλλυπητήρια.

● Εδύγγελος Ζαρμπώνης

Σε ηλικία 67 ετών και σέ διάστημα 7 περίπου μηνών από τόν θάνατο της σύζυγού του, άπέθανε στις 13/12/77 και κηδεύτηκε στο 'Α' Νεκροταφείο 'Αθηνών ο Εδύγγελος Ζαρμπώνης παλαιόν μέλος της Ένώσεώς μας, καταγόμενος από τὰ Βουρλά της Μ. 'Ασίας. Την ύλατέρα του Κα Βασιλική Χαράλ. Κλήμη και τούς άλλους οικείους και συγγενείς του θερμά μας συλλυπούμεθα.

● Μενέλαος Σακατόγλου

Άπέθανε στις 4-12-77 ο Μενέλαος Σακατόγλου, έμπορος από τη Σμύρνη, παλαιόν μέλος της Ένώσεώς μας. Στους οικείους του διαδίδουμε τὰ θερμά μας συλλυπητήρια.

● Κλειώ Ιακ. Πανουσιάδη

Άπέθανε τόν περασμένο Σ)δριο (23-9-77) ή Μαρία χήρα 'Ιωάν. Μαρκουλάκη, δασκάλα από τη Σμύρνη, απόφοιτος τού Κεντρικού Παρθενωγωγείου Σμύρνης. Την αδελφή της κυρία Μαίρη Μίχα μέλος της Ένώσεώς μας και τούς άλλους οικείους της θερμά συλλυπούμεθα.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

« Δελτίο Κέντρο υ

Μικρασιατικών σπουδών »

Κυκλοφόρησε σέ καλαίσθητη έμφάνιση τόν «Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών». Πρόκειται για έτήσια περιοδική έκδοση τού 'Ιδρύματος Μέλπας και 'Οκταβίου Μερλιέ και διευθύνεται από Συντακτική Έπιτροπή.

Στις 335 σελίδες τού πρώτου τόμου με 2 χάρτες, φωτογραφίες και σχέδια, δημοσιεύονται άρθρα και μελέτες, που άναφέρονται σέ μικρασιατικά θέματα, με τὰ εξής περιεχόμενα:

ΟΚΤ. ΜΕΡΛΙΕ: 'Η πρώτη έπαφή μου με τη Μ. 'Ασία. Προσωπικές άναμνήσεις.

ΓΡ. ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΥ : 'Ο 'Οκτ. Μερλιέ και τόν Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών.

Φ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ: 'Οκτ. Μερλιέ, ο άνθρωπος και τόν έργο του.

ΜΕΛΠΟΣ ΜΕΡΛΙΕ: Οί 'Ελληνικές Κοινοότητες στη σύγχρονη Καππαδοκία.

Α. Α. ΠΑΛΛΗ: Φυλετικές μεταναστεύσεις στα Βαλκάνια και οι διωγμοί τού 'Ελληνισμού (1912 - 1924).

Φ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ - Ε. ΑΝΔΡΕΑΔΗ: Τὰ βαπτιστικά όνόματα άνδρών και γυναικών στην Καππαδοκία.

Μ. ΙΑΚΩΒΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Πέντε μικρασιατικά προικοσύμφωνα τού 19 αϊ.

Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Τὰ δημοσιεύματα τού περιοδικού «Ξενοφάνης». Συμβολή στη Μικρασιατική Βιβλιογραφία.

Φ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ: Τρία έγγραφα τού Κώδικα τού Ταδλουσούν της Καππαδοκίας: 1 αυτοκρατορικό βεράτι και 2 έπιστολές τού Παίσιου Μητροπολίτη Καισάρειας.

Α. Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: 'Ο ελλογικός άγώνας τού 1908 στη Χίο. Μία άποψη της κοινοτικής διαπάλης.

Μάρκ. Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ: Δείγματα δημοτικής μουσικής από την 'Ιωνία σέ δίσκους τού 1930.

Ι. Ι. ΚΕΣΙΣΟΓΛΟΥ: Τόν λινόλαδο, ή διαδικασία της παραγωγής του στην Καππαδοκία.

ΕΡΜ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ: 'Ο Πόντος 40 χρόνια ύστερα από τόν ξεριζωμό και τούς 'Ελληνισμό του. 'Οδοιπορικό.

ΝΙΚ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: 'Από τη Μάχη της Μικρασίας στη Νέα Μάχη 'Αττικής.

ΣΥΝΤΑΞΗ: 'Η Έκκληση τού κ. Στασινοπούλου.

ΕΡΜ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ: Τόν χρονικό τού Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Πότε και πώς ιδρύθηκε. Πώς εργάστηκε. Τὰ επιτεύγματά του.

● Μαρία Ι. Μαρκουλάη

Άπέθανε τόν περασμένο Σ)δριο (23-9-77) ή Μαρία χήρα 'Ιωάν. Μαρκουλάκη, δασκάλα από τη Σμύρνη, απόφοιτος τού Κεντρικού Παρθενωγωγείου Σμύρνης. Την αδελφή της κυρία Μαίρη Μίχα μέλος της Ένώσεώς μας και τούς άλλους οικείους της θερμά συλλυπούμεθα.

**ΤΙΜΗΤΙΚΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΗΣ ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ
ΑΠΟΝΕΜΙΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ**

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Με την ευκαιρία των 150 χρόνων από τη ναυμαχία του Ναυαρίνου (1827 - 1977) η Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος απένειμε στην Ένωση Σμυρναίων, για την εθνοφελή δράση της, τιμητικό δίπλωμα με μετάλλιο που εικονίζει τη Ναυμαχία του Ναυαρίνου, έργο του χαράκτη κ. Τάσου.

Το δίπλωμα δημοσιεύουμε στην επικεφαλίδα.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΣΤΕΙΛΑΝΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

— Ο κ. Βασ. Αναστασιάδης, το βιβλίο του «Σύνταξη στο Φαρασιώτικο Ιδίωμα της Καππαδοκίας» (Θεσ) νίκη 1976.

— Ο κ. Νικ. Δέας, το βιβλίο του «Μεσοιρανία και Συντρίμμια» (Άγνωστες σελίδες από τους Έθνικούς μας άγριους 1917 - 1922) Αθήνα 1976.

— Ο Αντιστράτηγος έ.α. κ. Σαφοκλής Τζαννής, το βιβλίο του «Η Εθνική Άμυνα» (Θεωρητική Μελέτη), Αθήνα 1976.

— Η Ηρώ Γεωργιάδη - Λομπήρη, το βιβλίο της «Ταξίδια με το Σάντα Μπαρμπάρα», Αθήνα 1976.

— Ο κ. Αλέξης Πουλιανός, τα βιβλία του: «Λαϊκά Τραγούδια της Ίκαρίας», Αθήνα 1964, «Λαογραφικά Ίκαρίας της στεριάς και της θάλασσας» Τόμος Α' (Γλωσσολογικά - Αγροτικά - Θαλασσινά), Τόμ. Β' (Ποιμενικά - γλωσσολογικά, λατρευτικά, δοξασίες - Διάφορα), Αθήνα 1976, Τόμος Γ' (τελευταίος) θαλασσινά κλπ. Αθήνα 1977.

— Η κ. Όλγα Βατίδου, το βιβλίο της «Επιστολή στον εξωγήινο σε λόγο απλό», Αθήνα 1976.

— Ο κ. Απ. Μαγγανάκης, το βιβλίο του «Γουντερμάτζικα» — νέα ποιήματα με 11 χροαστικά του Α. Τάσου, Αθήνα 1976.

— Ο κ. Γ. Δ. Καμαράδος, το βιβλίο του «Βιογραφία Νηλέως Καμαράδου μουσικοδιδασκάλου», Αθήνα 1976.

— Ο κ. Τάσος Μουμτζής, το βιβλίο του «Σκόρπιες Αντίκες», (Θεσ) νίκη 1976.

— Η κ. Ίφιγένεια Χρυσόχου, το βιβλίο της «Ξεριωμένη γενιά — Τό χρονικό της προσφυγιάς στη Θεσ/νίκη», Αθήνα 1977.

— Το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, το βιβλίο του «Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών» Τόμος Α', Αθήνα 1977.

— Ο κ. Ερμόλαος Ανδρέαδης, το βιβλίο του «Άξις Νεσίν ή νοημο-

σύνη των ζώων» (Μετάφραση Έρμ. Αργαίου), Αθήνα 1977.

— Ο κ. Γεώργιος Τασούνδης, το βιβλίο του «Άρθρα και Μελέτες Χρυσάνθου αρχιεπισκόπου Αθηνών του από Τραπεζούντος, 1911 - 1949» βιβλ. Γ' Αθήνα 1977.

— Η κ. Καλλιόπη Κολισπούλου - Γρίβα, το βιβλίο της «Γέλοιο και δάκρυ», Αθήνα 1977.

— Ο κ. Χρυσόστομος Θεοδωρίδης, το βιβλίο του «Διακρίθοντες του ξεριζωμένου Έλλητισμού» Τόμ. Γ' Αθήνα 1977.

— Ο καθηγητής κ. Φαίδων Μπουμπουλίδης, τα βιβλία του «Έμμετρες παρωδίες» και «Προσολαμικοί» τευχ. Δ', Αθήνα 1977.

— Ο κ. Κώστας Χιωτάκης, το βιβλίο του «Κοκοκαρία — Ματωμένη πορεία — μυθιστόρημα», Αθήνα 1978.

— Η κ. Αθηνά Δελδενακίδου - Παπαδοπούλου τα σπάνια βιβλία «Ενθύμιον της μεγάλης ημέρας» έκδοσις του Φιλολογικού Όμιλου Σμύρνης, Ν)βριος 1918 και «Αυτοβιογραφία των προσφύγων κοριτσιών του οικότροφείου διεθνούς συνδέσμου γυναικών», Αθήνα 1925 (σε φωτοαντίγραφο).

— Η κ. Φωτεινού, τα βιβλία του Νικ. Γ. Φωτεινού «Ναυτικά» ή συμβολή των Ελλήνων εις την διαμόρφωσιν της θεωρητικής ναυτιλίας, βραβείον Ακαδημίας Αθηνών, Αθήνα 1955 και «Μαρίνος ο Τύριος - μέγας έλληνας γεωγράφος σχεδιαστής του ναυτικού χάρτου», άνάτυπον, Αθήνα 1977.

— Ο κ. Δημ. Αρχιγιάννης, το βιβλίο του «Οί ιταήδες στη Σμύρνη» Λαογραφικό, Αθήνα 1977.

— Η κ. Τσικλιτήρα, μία σειρά μικρού βιβλίων του Σίμ. Δ. Κατακουζηνού.

Όλους τους παράπάνω θερμά τους ευχαριστούμε για την προσφορά τους.

ΔΩΡΕΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Η Κα Ίωάννα Πορτοκάλη, εις μνήμην του συζύγου της Μιλτιάδη	Δρχ. 3.000.—
Ο Κος και η Κα Μενελάου Ποιμενίδου, εις μνήμην των γονέων και αδελφών των επί τη έπετείφ του θανάτου των	» 2.000.—
Η Κα Χρυσάνθη Πεζώνη, εις μνήμην του συζύγου της Ίωάννη	» 1.000.—
Ο Κος και η Κα Φιλίππου Φάλμπου, εις μνήμην του εξαδέλφου των Κων. Γ. Κωνσταντινίδη	» 1.000.—

**ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ**

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του Έθνικού Μουσείου του Έλληνισμού της Ανατολής, που αναδείχτηκε από τις αρχαιρεσίες που έγιναν κατά τη Γενική Συνέλευση των μελών της Διασωματειακής Ένώσεως στις 16 Ιανουαρίου, συνεδρίασε στις 27 Φεβρουαρίου στα γραφεία της Ένώσεως Συμυρναίων και συγκροτήθηκε σε σώμα με την παρακάτω σύνθεσι:

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Πρόεδρος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ (Ακαδημαϊκός, καθηγητής Πανεπιστημίου).

Α' Αντιπρόεδρος ΠΑΝΟΣ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ (Καλλιτέχνης, Κεραμιστής - Πρόεδρος Ένώσεως Κυδωνιατών).

Β' Αντιπρόεδρος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΝΕΚΙΔΗΣ (Προπύτα-νις Παντείου).

Γεν. Γραμματέας ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ (Καθηγητής Πανεπιστημίου - Πρόεδρος Ένώσεως Σμυρναίων).

Έφορος Δημοσίων Σχέσεων ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρέσβυς επί τιμή).

Ταμίας ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ (Διευθυντής Τραπεζής).

Ειδικός Γραμματέας ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΑΜΠΑΔΑΡΙΔΗΣ (Δημοσιογράφος - Γραμματέας Ένώσεως Σμυρναίων).

Σύμβουλοι : ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΗΛΙΩΡΗΣ (Λογοτέχνης - Συγγραφέας), ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΚΡΙΘΑΚΗΣ (π. Γεν. Διευθυντής Οίκου. Έγηρεσ. Δήμου Αθηναίων — Νομαρχιακός Σύμβουλος Αττικής),

ΜΑΡΙΝΟΣ ΞΗΡΕΑΣ (Επίτιμος Γεν. Επιθεωρητής Μ. Εκπαιδεύσεως), ΦΑΝΗΣ ΚΛΕΑΝΘΗΣ (Δημοσιογράφος), ΕΤΑΓΓΕΛΟΣ ΔΑΔΙΩΤΗΣ (Δημοσιογράφος - Γραμματέας Ένώσεως Κυδωνιατών), ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΒΙΟΡΕΣ (Πρό-

εδρος Ένώσεως Σμυρναίων Νικαίας - Πειραιώς), ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΨΑΡΡΟΣ (Αρχιτέκτων - Μηχα-

νολόγος - Ηλεκτρολόγος), ΕΡΜΟΛΑΟΣ ΑΝΔΡΕ-

ΑΔΗΣ (Συνεργάτης του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών).

ΕΦΟΡΕΤΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ :

Πρόεδρος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ, Αντιπρόεδρος ΠΑ-

ΝΟΣ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ, Γεν. Γραμματέας ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑ-

ΣΤΑΣΙΑΔΗΣ, Μέλη Τακτικά: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΗΛΙΩΡΗΣ,

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΚΡΙΘΑΚΗΣ, ΜΑΡΙΝΟΣ ΞΗΡΕΑΣ και

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΒΙΟΡΕΣ. Μέλη Αναπληρωματικά :

ΕΡΜΟΛΑΟΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ, ΕΤΑΓΓΕΛΟΣ ΔΑΔΙΩ-

ΤΗΣ, ΦΑΝΗΣ ΚΛΕΑΝΘΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΨΑΡΡΟΣ.

Γενικός Έφορος Μουσείου: ΠΑΝΟΣ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ

Σκοπός της Διασωματειακής Ένώσεως είναι η ίδρυσι-

στην Αθήνα και συντήρησι ειδικού Μουσείου με

τόν τίτλο «Έθνικό Μουσείο του Έλλη-

νισμού της Ανατολής» και η συγκέντρωσι

αυτό, μελέτη, αξιολόγησι, ταξινόμησι και έκθεσι κάθε ει-

δους μουσειακής αξίας αντικειμένων, που θα αποκτήσει από

προσφορές ή και με αγορά, προερχομένων από τη Μ. Ασία,

Πόντο, Ανατολική Θράκη και Κωνσταντινούπολι, αναγομέ-

νων στην ιστορία, θρησκεία, γλώσσα, λαογραφία, οικονομική

κατάστασι, επιστημονική και καλλιτεχνική κίνησι, κοινωνι-

κή και κοινωφελή δράσι και γενικά σε κάθε εκπαιδευτική

εκδήλωσι της ζωής των εκπαιδισθέντων πληθυσμών των

παραπάνω περιοχών.